

Mara Moravec, zaščitna (medicinska) sestra

IRENA KERŠIČ

V oddaji Pričevalci na RTV Slovenija je bil 12. 3. 2024 intervju z gospo Marijo (Maro) Moravec, ki je februarja 2024 praznovala 102. rojstni dan. Vitalna, odkrita in posebej zanimiva pričevalka je s prodornimi besedami in iskrenimi čustvi odstrla pogled do preteklih in zdajšnjih časov. Hudomušno je povedala: »Mama je bila iz bogate družine, oče je bil pa lep.«

Mara Moravec je bila učenka prvega vpisa v šolskem letu 1945/47 dvoletne Šole za zaščitne sestre v Ljubljani. Vedno je rekla, da je medicinska sestra, tako kot vse njene kolegice iz njene in naslednjih generacij. Njena sošolka Maruša Šolar si je še pred nekaj leti prizadevala, da bi se srečali v Petelinju in poklepetali. Komunikacijo po telefonu je namreč motila zopna naglušnost, povedati pa sta si imeli zelo veliko.

Z Darinko Klemenc sva gospo obiskali na njenem domu, vendar ne tudi videli. Na kljuki sva ji pustili knjigo Zaščitne sestre s prijaznimi pozdravi in kontaktne podatke. Gospa Mara Moravec se je zvečer oglasila po telefonu, presrečna zaradi podarjene knjige in nesrečna zaradi izgubljenega obiska.

Pred domačo hišo Mare Moravec v Petelinju pri Pivki (Fotografija in vir: Darinka Klemenc)

Želimo ji še vrsto prijetnih, družabnih, varnih, hudomušnih in zdravih let.

Vir:

RTV Slovenija, Jože Možina (2024, 12. marec). Pričevalci: Mara Moravec. Retrieved April 4, 2024 from <https://365.rtvlo.si/arhiv/pricevalci/175029364>

Predmetnik in učno gradivo ljubljanske sestrške šole do leta 1945

BOR ZAVRL

Sestrška šola že od samega začetka ni veljala za lahko šolo. Svojim učenkam je nalagala veliko dolžnosti in obveznosti.

Neki novinar je ob obisku šole zapisal: »Teško je reči, ali so učenci v kateri drugi strokovni šoli zaposleni bolj kakor te gojenke« (Anon, 1942a). Šolanje je zahtevalo veliko vložnega truda in odrekovanja, saj je bil urnik zelo zapolnjen, učenke pa so imele le malo prostega časa.

Ob predstavitev šole pa so novinarji tudi opozarjali, da je to strokovna šola in ne pripravljavnica na zakon, kakor so bile nekatere gospodinjske šole (Anon, 1942b). V članku je predstavljen predmetnik ljubljanske sestrške šole od ustanovitve pa do konca druge svetovne vojne ter učno gradivo, ki so ga učenke uporabljale pri učenju.

Med razvojem je ljubljanska sestrška šola do leta 1945 imela različno dolžino trajanja izobraževanja. V prvem obdobju je bila usmerjena v ozko strokovno območje in je trajalo eno leto, v drugem obdobju se je izobraževanje podaljšalo na dve leti in je bilo še vedno monovalentno. V tretjem, najdaljšem obdobju, pa je šola postala splošna, polivalentna in podaljšala izobraževanje na tri leta. Predmetnik se je v skladu s temi tremi obdobji spreminjal in dopolnjeval. Med šolanjem v vseh treh obdobjih pa so se zvrstili teoretični in praktični predmeti. Učenke šole so v dopoldanskem času opravljale praktični

del izobraževanja po raznih ustanovah in bolniških oddelkih ter na terenu, v popoldanskih urah pa so imele predavanja, teoretični del izobraževanja, ki so se zavlekla tudi do noči. Ob zaključku posameznih predavanj pa so učenke imele izpite, ustne ali pisne (Anon, 1942a). V nadaljevanju bo predstavljen predmetnik eno-, dve- in triletno sestrške šole.

Predmetnik enoletne šole, ki je imela monovalentni program, je bil usmerjen na področje otroške nege in socialne zaščite mater in otrok. V enem letu šolanja so se spoznale z naslednjimi teoretičnimi predmeti: splošna anatomija in fiziologija; splošna higiena; telesni in duševni razvoj deteta od poroda do pubertete; higiena in nega zdravega dojenčka; higiena malega deteta; higiena šolskega deteta; nega bolnega deteta; higiena žene s posebnim ozirom na materinstvo; tuberkuloza in boj zoper njo; venerične bolezni in boj zoper nje; alkoholizem in boj zoper njega; organizacija zaščite dece in dotična zakonodaja;